

Popa (BNR): Ne aflam într-o etapa critica a procesului de convergenta; cresterea datoriei publice trebuie gestionata cu prudenta

România risca sa intre într-o perioada de stagnare economica si pierdere a competitivitatii daca vom urma un model economic nesustenabil, caracterizat de crestere bazata predominant pe consum si îndatorare, fara investitii în tehnologie, reforme si inovatie, considera Cristian Popa, membru în Consiliul de Administratie al Bancii Nationale a României (BNR), într-un articol de opinie transmis miercuri AGERPRES.

El a subliniat ca opinia prezentata în articol îi apartine si nu reprezinta pozitia Bancii Nationale a României.

"Ne aflam într-o etapa critica a procesului de convergenta. Daca vom urma un model economic nesustenabil, caracterizat de crestere bazata predominant pe consum si îndatorare, fara investitii în tehnologie, reforme si inovatie, riscam sa intram într-o perioada de stagnare economica si pierdere a competitivitatii. Până acum, tara noastra a beneficiat de un nivel relativ scazut al datoriei publice raportat la PIB, însa dinamica nivelului îndatorarii necesita o atentie sporita. Cresterea datoriei trebuie gestionata cu prudenta, pentru a evita acumularea unor vulnerabilitati similare celor din Sudul Europei. Astfel, consolidarea fiscala este imperios necesara. De la 25% la 75% din media UE, progresul a fost impulsionat de reforme structurale, capital si eficientizarea utilizarii resurselor existente. Însa, pentru a face pasul urmator, România trebuie sa accelereze ritmul inovarii, sa liberalizeze economia si sa sustina acumularea de capital", considera Cristian Popa.

În opinia sa, obiectivul principal trebuie sa fie cresterea productivitatii muncii prin tehnologizare, automatizare si inovare. Din pacate, tara noastra se afla constant în coada clasamentelor privind cercetarea si dezvoltarea, sustine acesta.

"În plus, mediul privat are nevoie de un ecosistem în care initiativa sa fie încurajata, nu îngradita de birocratie, taxe si reglementari impredictibile. Succesul trebuie sustinut, nu descurajat prin taxare. Reducerea barierelelor administrative, un cadru fiscal stabil si o competitie economica sanatoasa sunt esentiale pentru atragerea investitiilor si stimularea inovatiei. Mai multa libertate economica si un stat care faciliteaza, nu împiedica, sunt ingredientele unei cresteri economice sustenabile. De asemenea, fondurile europene trebuie valorificate inteligent, pentru ca nu vom beneficia de ele la nesfârșit", a precizat Cristian Popa.

Oficialul BNR a subliniat ca, în ultimele doua decenii, România a parcurs un drum impresionant în ceea ce priveste convergenta economica cu Uniunea Europeana: de la 26% din media UE în anul 2000 (PIB pe cap de locuitor, ajustat la paritatea puterii de cumparare), la 80% în 2023, conform datelor Eurostat.

"Practic, în acest interval, România a redus decalajul fata de media europeana cu aproximativ doua puncte procentuale pe an. Aceasta ascensiune s-a bazat pe accesul la piata unica, pe influxul de investitii straine directe (ISD), pe îmbunatatirea cadrului institutional si pe valorificarea unei forte de munca bine pregatite, dar anterior ineficient utilizate. Însa, pe masura ce ne apropiem de media europeana, ritmul convergentei încetineste. Asemenea procesului de dezinflatie, ultima parte a drumului este cea mai complicata. Modelul bazat pe forta de munca ieftina își atinge limitele: de acum înainte cresterea economica trebuie sa vina din productivitate, nu din avantajul costurilor reduse. Salariile au crescut, demografia devine tot mai nefavorabila, iar preturile ridicate la energie exercita o presiune tot mai mare asupra competitivitatii. Astfel apare riscul convergentei incomplete, un fenomen similar cu ceea ce economistii numesc "capcana venitului mediu". În acest scenariu, o economie reuseste sa reduca initial decalajele de venit, dar nu poate sustine acest progres pe termen lung, existând posibilitatea de stagnare economica sau chiar regres", a precizat Cristian Popa.

Potrivit acestuia, experienta tarilor din Sudul Europei (Grecia, Spania si Italia) ilustreaza perfect acest pericol.

"La începutul anilor 2000, aceste economii erau în apropiere de media UE. Grecia ajunsese la 98% din media UE în 2004, Spania chiar a depasit-o pentru o scurta perioada, iar Italia se situa la 120% din media europeana. Însa, în urmatorii ani, aceste state au experimentat stagnare/declin economic, intrând într-un impas din care nu au reusit sa iasa complet nici pâna astazi. Aceste tari s-au bazat pe un model economic nesustenabil: cresterea consumului prin îndatorare. Grecia a devenit dependenta de finantare externa, fara a implementa reforme structurale durabile, ceea ce a condus la o criza economica profunda. Spania a trecut printr-o bula imobiliara care, odata sparta, a provocat recesiune si somaj ridicat. Italia a înregistrat, la rândul sau, un declin economic treptat", sustine Cristian Popa.

El a precizat ca modelul de crestere economica a fost diferit în Europa Centrala si de Est.

"Daca tarile sudice au fost stimulate de consum, economiile CEE (precum Polonia si Cehia) s-au dezvoltat mai degraba prin productie, investitii si exporturi. O diferenta notabila a fost si natura fluxurilor de capital: Sudul Europei a atras preponderent credite, în timp ce regiunea CEE s-a bazat mai mult pe investitii straine directe. România cumva oscileaza între cele doua modele", a punctat Cristian Popa.